

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГУВЕРНЕРА**

Освітня програма Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальна робота з різними групами клієнтів
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 26 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 46 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у студентів наукові поняття про теорію і методику домашнього виховання та навчання, її цілі та завдання; допомогти їм оволодіти основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо навчання і виховання особистості в сім'ї та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній педагогічній діяльності.

Завдання дисципліни:

- розглянути генезис і розвиток гувернерства як цілісної педагогічної системи у різні історичні періоди;
- ознайомити студентів з специфікою соціально-педагогічної роботи гувернера з сім'ями і дітьми;
- озброїти майбутніх соціальних педагогів методиками вивчення, навчання та виховання дітей різних вікових груп.

Компетентності

Програмні результати навчання

РН 18. Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів дітей та молоді.

РН 24. Здатність до раціонального вибору і реалізації психологічних методик і технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти, позанавчальних закладах та закладах соціального спрямування.

РН 25. Здатність виявляти та розвивати здібності, креативний потенціал дітей і молоді, підтримувати їх творчий розвиток, сприяти

успішній соціалізації, професійному самовизначенню.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Генезис і розвиток гувернерства як цілісної педагогічної системи.	Зрозуміти мету і завдання курсу; розкрити етапи розвитку гувернерства у дореволюційний період, сучасний етап та перспективи розвитку гувернерства; розглянути приклади діяльності гувернерів у художніх творах.	Опрацювати лекційний матеріал.
2	Історико-педагогічний аналіз становлення інституту гувернерства	Розглянути гувернерство в найдавніші часи, в Стародавній Греції та Римі, країнах Стародавньої Азії та Сходу; розкрити особливості гувернерського виховання у східних слов'ян, епоху Середньовіччя та на території Київської Русі; охарактеризувати розвиток гувернерства в російській імперії у ХІХ ст. , гувернерство в соціалістичному і капіталістичному світі; обумовити розвиток гувернерства на сучасному етапі.	Опрацювати лекційного матеріалу, тестове опитування
3	Соціально-педагогічна та професійна характеристика гувернера.	Розглянути вимоги сучасного суспільства до професійних якостей гувернера; охарактеризувати підготовку гувернерів в Україні.	Опрацювати лекційний матеріал. Написати твір-есе «Як я бачу професію сучасного гувернера

4	Соціально-педагогічна діяльність гувернера з діагностики виховного потенціалу сім'ї.	Розкрити основні функції соціального гувернера; обумовити використання методів діагностики сім'ї в діяльності гувернера; розглянути вимоги до гувернерів як спеціалістів, орієнтованих до роботи в сім'ї.	Усне опитування, підготовка до заняття, розробити ситуацію «Знайомство гувернера з сім'єю».
5	Завтосування потенціалу соціального середовища в організації освітньо-виховної діяльності гувернера.	Розкрити соціально-педагогічні та психологічні особливості навчально-виховної діяльності гувернера; аналізувати сучасний стан виховної практики вдосконалення процесу формування, розвитку і соціалізації підростаючої особистості.	Усне і письмове опитування, дібрати ігрові вправ для коректування наявної особистісної проблеми у вихованця, скласти план роботи гувернера на тиждень.
6	Соціально-педагогічні і психологічні основи професійної діяльності гувернера з дітьми з особливими потребами	Розглянути специфіку, застосування інваріатних та варіативних видів і методів роботи гувернера з різними групами клієнтів сімейного виховання; охарактеризувати систему реабілітації дитини з особливими потребами в домашніх умовах та основні проблеми сімей, які виховують дітей з обмеженими можливостями здоров'я.	Опрацювати джерела, розробити заняття для роботи з дитиною з обмеженими (на вибір студентів) можливостями, яка навчається і виховується в домашніх умовах.
7	Соціально-педагогічна робота гувернера з вихованцями дошкільного віку	Розглянути значення іграшки у вихованні дитини; охарактеризувати	Опрацювати джерела, розробити

		види та вимоги до іграшок; обґрунтувати відповідність іграшки до віку дитини; обумовити специфіку роботи з гіперактивні дітьми; виокремити шляхи боротьби з гіперактивністю дітей.	заняття для роботи з дитиною з підготовки до школи. Складіть таблицю класифікацій дитячий ігор (К. Гроос, Ж. Піаже, К. Гарвей, П. Лесгафт та ін.).
8	Соціально-педагогічні, психологічні та наукові засади складання гувернером режиму дня вихованця	Розглянути поняття режиму дня вихованця та його складові; обумовити причини порушення режиму дня дитини в родині; охарактеризувати взаємодію соціального гувернера з батьками щодо погодження та дотримання режиму дня вихованців.	Опрацювати теоретичні питання. Підготовка до практичного заняття. Розробити Орієнтовний режим дня для дітей дошкільного віку (від 3 до 6 років).
9	Специфіка підготовки дитини до школи в домашніх умовах.	Виокремити перші шкільні труднощі з проблеми адаптації першокласників; пошук шляхів допомогти першокласнику звикнути до школи; охарактеризувати готовність дитини до навчання в школі; підібрати коригуючі ігри для майбутніх першокласників.	Опрацювати теоретичні питання. Підготовка до практичного заняття. Підготувати ігрові завдання, спрямовані на всебічний розвиток дитини, яка отримує домашню освіту (відповідно до

			вікових і індивідуальних особливості дитини - на вибір студентів)
10	Особливості соціально-педагогічної діяльності гувернера з дітьми шкільного віку.	Розглянути психолого-педагогічну характеристику дітей молодшого шкільного віку; охарактеризувати профілактичну роботу з психологічного навантаження учня; обумовити позитивні і негативні сторони комп'ютерних технологій на здоров'я дитини молодшого шкільного віку.	Скласти (на півріччя) програму індивідуального загального розвитку дитини у сім'ї. Скласти порівняльну таблицю функцій комп'ютерних програм різних напрямків для дошкільників.
11	Організація професійної діяльності гувернера з формування культури поведінки та спілкування виховання.	Розглянути зміст поняття «культура діяльності», правила культури поведінки та діяльності; розкрити методи і прийоми формування культури спілкування дітей із дорослими і однолітками; Застосування класичних правил етикету у роботі соціального гувернера з вихованцями та їх батьками.	Опрацювати теоретичні питання. Підготовка до практичного заняття. Дібрати ігри на тему «Безпека дитини у побуті».
12	Технологія організації образотворчої, театральної та музичної діяльності вихованців у домашніх умовах.	Вміти підготувати домашній ляльковий театр; знати і вміти організувати та провести екскурсії, відвідування театрів; формувати у дітей художньо-	Опрацювати теоретичні питання. Підготовка до практичного заняття.

		естетичну культури в домашніх умовах; організувати дозвілля в домашніх умовах.	Розробити план походу, екскурсії (в парк, кінотеатр)
--	--	--	--

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Контрольна робота	20
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 5-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+20+5)
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

6. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Агапова И.А., Давидова М.А. Скоро в школу! Тесты, игры и упражнения для дошкольников. - М.: ООО «ИД РИПОЛ классик», ООО Издательство «ДОМ. XXI век», 2007. - 224с.
2. Архипова С, Майборода Г. Соціальна педагогіка: Навчально-методичний посібник. – Черкаси-Ужгород: Мистецька лінія, 2002. – 268 с.
3. Бондарчук О. Психологія сім'ї. – К., 2001. – 95 с.
4. Верхоляк М. Р. Теоретико-методологічні засади навчально-виховної діяльності соціального гувернера: навчально-методичний посібник/М. Р. Верхоляк. –Львів, видавництво «Растр 7», 2010. 188с.
5. Ворощук О. Технології роботи соціального гувернера/Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2010. –42 с.
6. Ворощук О. Підготовка гувернерів, домашніх наставників в Україні // Вип. 575. Педагогіка і психологія. – Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2011. –С. 17-23.
7. Ворощук О. Функції гувернера //Матеріали за 9-а міжнародна научна практична конференція, «Achievement of high school», - 2013. Том26. Педагогічески науки. Фізическа культура и спорт. – С. 9-12.
8. Ворощук О. Д. Технології соціально-педагогічної діяльності гувернера: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Вид. друге. – Івано-Франківськ, 2014. – 100 с.
9. Ворощук О., Лемко Г. Технології соціально-педагогічної діяльності гувернера Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2016. – 133 с.
10. Ворощук О. Професія соціальний гувернер: функції та напрямки/ О. Ворощук//International scientific and practical conference «Innovations and modern technology in the educational system: contribution of Poland and Ukraine”: Conference Proceeding? May 5-6, 2017/ - S/161-166.
11. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
12. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. - К.: Видавничий Дім „Слово“, 2008. - 240с.
13. Ильина М.Н. Подготовка к школе: развивающие тесты и упражнения. - СПб.: Пшер, 2006.-205с.
14. Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка: У 3-х т. Том І. Основи родинних взаємовідносин. – Івано-Франківськ, 2006. – 288 с.

- 15.Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ ст. – Тернопіль, 1996. – 290 с.
- 16.Кузьмінський А.І., Омельяненко В.Л. Педагогіка родинного виховання: Навч.посіб. - К,: Знання, 2006. – 324 с.
- 17.Левківський М. Історія педагогіки: Підручник. – Київ, Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
- 18.Линьова І.О. Вплив родини на розвиток обдарованості дитини // Обдарована дитина. - 2006.-№5.-С.41-45.
- 19.Леонова В. І. Технології роботи соціального гувернера: навчальний посібник/ В. І. Леонова. –Одеса, видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 244с.
- 20.Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського дошкільця: У 3-х частинах. – Ч. 2: Навч. Посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 360 с.
- 21.Лисенко Н. В. Теорія і методика екологічної освіти: дошкільник-педагог. Навчально-методичний посібник для ВНЗ. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 400 с.
- 22.Лукашевич М., Мигович І. Теорія і методи соціальної роботи –К., 2003.–168 с.
- 23.Любар О., Стельмахович М. Історія української школи і педагогіки. – К., 2003. – 450 с.
- 24.. Пеша І. В. Дитячі будинки сімейного типу як особлива форма сімейної опіки над дітьми сиротами, позбавленими батьківського піклування // Український соціум. – 2003. - №1. –С. 72 – 80.
- 25.Поніманська ТІ. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: „Академвидав", 2006. – 252 с.
- 26.Романовська Д. Технології роботи з батьками. - К: Главник, 2007.
- 27.Сарапулова Є. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера. – К.: МАУП, 2003. – 264 с.
- 28.Словник шкільного психолога / уклад. Л. В. Туріщева. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 107 с.
- 29.Стинська В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект. Методичні рекомендації. – Івано-Франківськ, 2005. – 72 с.
- 30.Трубавіна І. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю. – К., 2001. – 70 с.
- 31.Туріщева Л. В. Робота шкільного психолога з батьками. Навчально-методичний посібник для вчителя. – Х.: Вид. група «Основа»: «Тріада +», 2007.
- 32.Туріщева Л. В. Увага! Особливі діти. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 128 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Ворошук Оксана Дмитрівна
Контактна інформація викладача	+380972242092 oksana.voroshchuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»,➤ Лист МОН України — До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ — Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019).

	Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) якщо, студент виконав завдання пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ . Рекомендовані платформи Coursera, Edera, Prometheus.

Викладач

Ворощук О. Д.

